

ביאור הדף מסכת בבא בתרא דף צ"ב

משנה. המוכר פירות לחברו, וזרען הקונה ולא צמחו ואפילו זרע פשתן אין המוכר חייב באחריותו, כי יכול לומר לו שמכרם לאכילה ולא לזריעה. ורבי שמעון בן גמליאל מבאר שזרעוני גינה שאינן נאכלין אלא רק לזריעה המוכר כן חייב באחריותו.

גמרא. מביאה הגמרא שנחלקו רב ושמואל באדם שמכר שור לחבירו ונמצא השור נגחן ואינו ראוייה לחרישה. לדעת רב הרי זה מקח טעות, אך דעת שמואל שיכול המוכר לומר לקונה לשחיטה מכרתיו לך ולכן אין זה מקח טעות.

ושאלת הגמרא שיבדקו האם הקונה קנה לשחיטה או לחרישה ולפי זה יקבע האם מדובר במקח טעות או לא. ועונה הגמרא שמדובר שאי אפשר לבדוק כי אותו הקונה פעמים שקונה לחרישה ופעמים לשחיטה.

ושאלת הגמרא שכיון שמחירו של שור לחרישה יקר יותר ממחירו של שור לשחיטה, שיבדקו באיזה מחיר נמכר השור ולפי זה יקבעו האם הוא נמכר לשחיטה או לחרישה.

ועונה הגמרא שמדובר שהתייקר הבשר ושור לחרישה ולשחיטה נמכרים באותו המחיר.

ושאלת הגמרא אם כך מה אכפת לקונה שהוא קיבל שור נגחן הרי הוא יכול למוכרו לשחיטה ולא יפסיד כלום, ועונה הגמרא שבאמת הוא יכול למוכרו, אלא שאינו רוצה לטרוח בו ולכן רוצה להשיבו למוכר.

עמוד ב'

ושאלת הגמרא שאם מדובר אין למוכר מהיכן לשלם הרי בכל מקרה הקונה יגבה את השור בחובו, וכפי שאומרים האנשים שמבעל חובך תיטול כל מה שאתה יכול כדי לפרוע את החוב ואפילו סובין. ושוב אין נפקא מינה מי מהם צודק, ועונה הגמרא שמדובר שיש למוכר מעות לשלם לקונה, שלדעת רב יש כאן מקח טעות כי רוב האנשים קונים שוורים לחרישה, ולכן על המוכר להשיב לקונה את המעות, ולדעת שמואל לא הולכים בממון אחרי הרוב אלא רק באיסורים.

ומנסה הגמרא להוכיח מכמה מקומות האם הולכים בממון אחר הרוב או לא, וסימנם אשה, ועבד, שור, שורין, ופירות.

מנסה הגמרא להוכיח שאין הולכים בממון אחר הרוב ממה ששיש דין שאשה שנישאה בתולה כבעלה מגרשה או מת יש לה כתובה מאתיים זוז, ואם היא נשאה אלמנה יש לה כתובה מנה, והתבאר במשנה שאשה שנתגרשה (או נתאלמנה) והיא אומרת שהיא הייתה בתולה בנישואיה, והוא אומר אלמנה נשאתיך, אם יש עדים שיצאה בחופה בהינומא וראשה פרוע כדרך שבתולות יוצאות בחופה, כתובתה מאתיים.

וממה שהתבאר במשנה שרק אם יש עדים כתובתה מאתיים אך אם אין עדים כתובתה מנה, מוכיחה הגמרא שאין הולכים בממון אחר הרוב, כי אם היו הולכים בממון אחר הרוב, גם אם אין עדים היא צריכה לקבל מאתיים, כי רוב נשים נישאות כשהם בתולות.

ודחה רבינא את הוכחת הגמרא שיתכן שבאופן כללי הולכים אחרי הרוב אף בממון, אך כאן יש ריעותא ברוב, כי אמנם רוב נשים בתולות נישאות ומיעוט אלמנות, אבל כל הנישאת בתולה יש לה קול שנישאה בתולה, ולזו אין לה קול, ונראה מזה צד שהיא אינה מהרוב, ולכן לא הולכים כאן אחרי הכרעת הרוב כי צד לומר שהיא אינה מהרוב.

ושאלת הגמרא שאם כל הנישאות בתולות יש להן קול, מה מועיל מה שיש עדים שיצאה בהינומא וראשה פרוע, הרי אם אין לה כל וודאי שהם עדי שקר.

ומבארת הגמרא את דברי רבינא **שלרוב** הנישאות בתולות יש להן קול שהם נישאו בתולות, ולכן לזו הואיל ואין לה קול זה ריעותא ברוב ואינו מועיל לה.

ומנסה הגמרא להוכיח שהולכים בממון אחרי הרוב ממה שהתבאר במשנה שהמוכר **עבד** לחברו ונמצא גנב או קוביוסטוס הגיעו, ואין הקונה יכול לומר שזהו מקח טעות, אך אם נמצא שהעבד הוא לסטים מזויין או מוכתב למלכות להריגה, משיב הקונה למוכר את העבד ואומר לו הרי שלך לפניך.

ומנסה הגמרא להוכיח ממה שהמוכר עבד לחבירו ונמצא גנב אין הקונה יכול לטעון שזהו מקח טעות, שהולכים בממון אחרי הרוב וכיון שרוב העבדים הם גנבים אין הקונה יכול לומר שהמקח טעות.

אך דוחה הגמרא ואומרת שכל העבדים הם גנבים ולא רק רוב, ואין זה משום רוב אלא משום שאין כאן מקח טעות כלל, כי כולם גנבים.